

FACTORS THAT MAY INFLUENCE THE SUCCESS OF DENTAL TREATMENT

Gabriela Ciavoi, Assist. Prof., PhD; Ramona Suciu, Assist. Prof., PhD; Felicia Cioară, Assist. Prof., PhD; Camelia Dalai, Assist. Prof., PhD, University of Medicine and Pharmacy, Oradea

Abstract: The succes of treatment in dental medicine is given not only by correctly applying therapeutical works but also by other factors we tend to ignore. We identified a part of these factors which we wish to present, so that we may give the dentist awareness of their importance.

Knowing these factors can lead to the increase in quality of the procedure and the treatment because the medic can maximize the positive factors and remove or at least diminish the influence of the negative ones.

Keywords ; dental treatment, factors, patients, quality of treatment, stress

Un tratament dentar nu poate să se rezume doar la manopera în sine pentru că medicul dentist lucrează cu pacienți care la randul lor sunt diferiți. De aceea este bine să ținem cont și de alte aspecte atunci când efectuăm un tratament stomatologic și nu numai de competența noastră profesională. În facultate ne însușim multe cunoștințe legate de tratamentul dentar dar în momentul în care suntem puși să efectuăm tratamentul propriu zis putem avea surpriza unor eșecuri în ciuda respectării în totalitate a cunoștințelor dobândite.

De aceea, trebuie să admitem faptul că sunt și alți factori care pot influența reușita tratamentului dentar. Noi am încercat să-i identificăm și fără a pretinde că am epuizat acest subiect, am făcut o împărțire a lor în trei categorii:

- Factori ce țin de medicul dentist
- Factori ce țin de pacient
- Factori ce țin de mediul ambiant
- Factori de moment

1. Factori ce țin de medicul dentist

Acești factori pot fi :

- Competența
- Empatia
- Stresul

Competența se referă la aspectul profesional al tratamentului, la capacitatea medicului dentist de a pune un diagnostic corect și de a efectua tratamentul corespunzător. Aici putem vorbi de mai multe aspecte, pentru că medicina dentară este o profesie practică, medicul trebuie să-și însușească atât cunoștințele teoretice cât și aspectele practice. Bazele acestor cunoștințe se pun în timpul facultății, atât din punct de vedere teoretic cât și practic și se îmbunătățesc pe întregul parcurs profesional. Participarea la cursuri, congrese, hand-on, lecturarea de noutăți în domeniu este condiție obligatorie pentru buna reușită a tratamentul dentar.

Empatia se referă la aspectul psihologic al relației medic-pacient. Considerăm că în facultate nu se insistă suficient asupra acestui aspect, ceea ce duce la o tendință de automatizarea a tratamentul dentar. Medicul trebuie să fie capabil să identifice și să

acționeze în consecință în funcție de tipul de pacient pe care îl tratează. El trebuie să știe să comunice atât cu un pacient copil cât și cu un pacient în vârstă, cu unul din mediul rural dar și cu unul din mediul urban, indiferent de sexul acestuia sau de personalitate. Între medic și pacient trebuie să existe o relație de acceptare reciprocă, un nivel optim de comunicare (se știe că deficiențele în comunicarea atât din partea medicului cât și a pacientului duc la probleme privind acceptarea rezultatului final al tratamentului mai ales în tratamentele estetice).

Vrem să menționăm faptul că medicul nu trebuie să cadă în capcana de a accepta tot ceea ce pretinde pacientul pentru că din nou rezultatul nu va fi unul corespunzător iar vina va fi exclusiv a medicului.

Stresul medicului este un factor important care influențează reușita tratamentului dentar. Se știe faptul că medicina în general este una din cele mai stresante profesii. Medicina dentară nu face nici ea excepție atât datorită mediului în care se desfășoară (muncă statică, multă rutină, interacțiunea cu pacienți dificili, program de lucru prelungit, necesitatea administrării cabinetului dentar, urgențe care pot pune în pericol uneori viața pacientului, etc).

La stresul profesional se adaugă stresul personal al fiecăruia din noi, care la ora actuală este în creștere datorită mediului socio-economic în care trăim și a insuficienței activității fizice și a pauzelor de relaxare la marea majoritate a populației.

2. Factori care țin de pacient

Dintre cei mai importanți factori din această categorie putem menționa: personalitatea pacientului, stresul acestuia, experiența anterioară legată de tratamentul stomatologic, afecțiunile asociate, prezența aparținătorilor.

Personalitatea pacientului și factorii de stres. Atunci când pacientul este stresat în timpul tratamentului stomatologic, pe lângă dificultățile pe care întâmpină medicul în relație cu acesta (reacții fiziologice, lipotimie, agresivitate, refuz) se va încerca de ambele părți finalizarea cât mai rapidă a tratamentului. Acest fapt de cele mai multe ori va duce la un tratament necorespunzător.

S-a demonstrat faptul că există o directă legătură între trăsăturile de personalitate și acțiunea factorilor de stres. Astfel trăsături ca : tendințe interpretative, rigiditate, încăpățănare, egocentrismul, tendințele obsesive, fobice, impulsivitatea , emotivitatea crescută, anxietatea, agresivitatea, înclinația spre violență sunt facilitatoare acțiunii factorilor de stres .

Particularitățile de personalitate, biopsihotipul persoanei, modelat și de autobiografia sa, determină reacții particulare specifice la stresul psihic. De aceea, unele persoane prezintă o vulnerabilitate mai mare comparativ cu altele .

Cunoașterea particularităților individuale este indispensabilă pentru că semnificația particulară atribuită de o persoană sau alta factorului de stres decide caracterul stresant sau nu al unei situații, după cum refuzul sau acceptarea aceleiași situații influențează instalarea stării de stres.

Principalele trăsături de personalitate care conferă vulnerabilitate corelată la stres sunt :

- Tendințele interpretative și o susceptibilitate crescută
- Rigiditate, incapacitare
- Tendințe pronunțate egocentrice
- Tendințe obsesivo-fobice
- Impulsivitate, emotivitate crescută
- Agresivitate, inclinație spre violență

Factorii de stres din cabinetul stomatologic pot fi :

1.Înainte de prezentarea la cabinetul stomatologic.

- Amenințarea
- Incertitudinea
- Presiunea timpului
- Lipsa de informare

*2.Sala de așteptare.*Factorii de stres din sala de așteptare sunt :

• *Psihologici:*

- amenințarea,
- presiunea timpului
- perspectiva durerii
- contagiozitatea informațională
- aglomerația într-un spațiu închis și limitat
- aspectul și comportamentul asistentei

• *Fizici:*

- zgomotul
- mirosul
- lumina
- culoarea
- ordinea și curățenia

3.Cabinetul stomatologic

• *Factorii psihologici sunt:*

- durerea
- teama de a contacta o anumita boală,
- invadarea spațiului intim
- incertitudinea
- prezența insotitorilor
- cuvintele “cheie”: ace (lung, scurt), seringă, durere,chiureta, bisturiu,sânge este bine sa fie evitate

• *Factorii fizici sunt reprezentați de :*

- zgomotul

- mirosul
- lumina,
- culorile
- gustul materialelor
- caldura locală
- praful de dentina
- vederea sângelui
- instrumentele
- vibrațiile

Afecțiunile asociate. Uneori aceste afecțiuni generale sunt legate de vârstă (vedere, auz, memorie, tensiune, cardiace, etc) și în acest caz pe lângă modificările produse de involuția aparatului maxilar trebuie să ținem cont și de aceste afecțiuni și de medicația pe care o ia pacientul. Sunt importante atât efectele medicamentelor cât și interacțiunile pe care acestea le-ar putea avea cu tratamentul dentar. În alte cazuri afecțiunea nu depinde de vârstă dar poate produce anumite efecte și la nivelul aparatului dento – maxilar. De exemplu diabetul crește timpul de sângerare după manoperele stomatologice, poate determina afecțiuni parodontale, scade imunitatea, etc. La fel și administrarea de alte medicamente în afecțiuni acute sau cronice pot influența rezultatul tratamentului dentar.

De asemenea stările fiziologice : pubertatea, graviditatea, menstruația pot avea influență asupra rezultatului final al tratamentului stomatologic.

Prezența aparținătorilor este necesar să fie evaluată pentru fiecare pacient în parte pentru că sunt cazuri, mai ales la copii, în care prezența unui însoțitor de încredere poate avea rezultate benefice asupra finalizării unui tratament. Alteori aparținătorii pot influența în sens negativ decizia pacientului, acesta luând anumite hotărâri legate de tratament doar pentru că sunt influențați de anturaj.

3. Factorii ce țin de mediul ambiant se suprapun oarecum cu factorii de stres din cabinetul stomatologic abordați anterior. Mediul ambiant este și mediul în care trăiește pacientul, mediul său socio- economic (pacientul poate opta pentru un tratament doar din rațiuni financiare), mediul cultural al pacientului (exemplificăm aici obiceiul îngrijirii dinților la anumite populații, șlefuituri dentare fără a fi necesar, etc).

4. Factori de moment. Se știe faptul că uneori un eveniment neașteptat poate influența în sens pozitiv sau negativ o anumită stare. În mod particular la un moment dat tratamentul dentar poate fi o reușită neașteptată datorită unui eveniment apărut brusc (de exemplu un eveniment fericit în viața pacientului care-l motivează puternic pe toate planurile,) sau poate fi un eșec tot datorită unui eveniment brusc (de exemplu medicul este influențat negativ de pacientul anterior și nu reușește să se controleze în timpul tratamentului).

Concluzii

- Tratatamentul dentar este un act medical complex care implică foarte mulți factori
- Este importantă cunoașterea acestor factori pentru că ei pot influența în sens pozitiv sau negativ reușita tratamentului dentar
- Considerăm că este necesară o pregătire mai aprofundată încă din timpul facultății a studenților nu numai în domeniul strict medical ci și din punct de vedere psihologic
- Pacientul trebuie tratat ca persona unică și tratamentul adaptat fiecărui pacient în parte
- Factorul moment, atunci cand se preconizează că va avea un efect negativ, este bine ca tratamentul să fie reprogramat

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Hakeberg M.: Dental Anxiety and Health. A prevalence study and assessment of treatment outcomes. University of Geteborg, 1992 Geteborg.
- 2.Atkinson JM, Millar K, Kay EJ, Blinkhorn AS. Stress in dental practice. Dent Update 1991; 18 (2):60-4
3. Bourassa M, Baylard JF. Stress situations in dental practice. J Can Dent Assn 1994; 60:65-71.
- 4.George JM, Milone CL,Block MJ, Hollister WG, Stress managment for dental team,Philadelphia : Lea & Febiger 1986
- 5.Katz Clifford A. Stress Factors Operating in the Dental Office Work Environmet. Dental Clinics of North America. VOL. 30/ oct. 1986; p. 29-37
6. www.oralhealthgroup.com/news/stress-in-dentistry--it-could-kill-you